

After COVID-19 ประสบการณ์ของการมีส่วนร่วมแบบเปิด (Open participation)

โดย ดร.สุนทร คุณชัยมั่ง

รองคณบดีฝ่ายสื่อสารองค์กรและพันธกิจสังคม วิทยาลัยพัฒนศาสตร์ ป๋วย อึ๊งภากรณ์

ความสำคัญ

ความสำเร็จของการปิดเมืองที่อยู่นั้น ไม่ได้มาจากอำนาจทางกฎหมายหรือคำสั่งทางการเมืองของรัฐบาลกลางหรือรัฐบาลท้องถิ่นของจีน แต่เป็นความร่วมมือที่มาจากกิจการเอกชนที่ทำความเข้าใจและรับช่วงต่อในการดูแลพนักงานของตน (ก่อนจะมีคำสั่งปิดเมือง รัฐบาลท้องถิ่นมีหนังสือขอความร่วมมือไปยังบริษัทต่าง ๆ ให้ช่วยดูแลพนักงาน ไม่ให้ลา ไม่ให้เคลื่อนย้ายไปจากเมือง) รวมทั้งระบบการเชื้อฟังของคนในสังคมแบบขงจื้อ ซึ่งเป็นวัฒนธรรมโดยพื้นฐานของจีน ยิ่งไปกว่านั้น พุนทางสังคมเหล่านี้ ยังสะท้อนมาเป็นงานอาสาสมัครรับส่งอาหารด้วยบริการมอเตอร์ไซค์ไปส่งยังจุดต่าง ๆ ของคอนโดที่พัก โดยที่รัฐบาลได้ให้นับเอาจำนวนการร่วมกิจกรรมเหล่านี้ ตามข้อมูลที่ปรากฏในออนไลน์แอปพลิเคชัน จัดเป็น Social credit นับให้เป็นบริการที่นำไปชดเชยต่อการบริการต่าง ๆ ของรัฐ ร้านอาหารที่ร่วมรายการยังเปิดบริการ “เมนูฟรี” โดยที่รัฐบาลก็จะนำเอาจำนวนที่ร้านบริการฟรีนั้น ไปเป็นส่วนลดภาษีที่จะต้องชำระต่อรัฐบาล หรือตัวอย่างงาน อสม. ของไทย ก็เป็นส่วนประกอบของความสำเร็จในการตรวจสอบและคัดกรองโรค ในพื้นที่ของชนบทและต่างจังหวัด ประเด็นเหล่านี้ ล้วนแต่เป็นการสะท้อนถึงบทบาทที่มีประสิทธิภาพของส่วนที่ไม่ใช่รัฐ ไม่ได้มาจากการทำงานตามหน้าที่การงาน แต่เป็นส่วนที่สามารถสร้างประสิทธิภาพของการทำงานได้เป็นอย่างดี

กรณีของรัฐบาลสวีเดนที่การเลือกใช้มาตรการ “ไม่ปิดเมืองแบบลือคดาร์น” แต่เป็นมาตรการสื่อสารทำความเข้าใจในข้อมูลข่าวสาร และสร้างมาตรการจัดการ Social distancing ด้วยตนเอง (ของประชาชน) โดยเลือกปิดบริการส่วนที่จะต้องดูแลเป็นพิเศษ เช่น โรงเรียน และบ้านพักคนชรา

Lesson learned

3 กรณีที่ยกตัวอย่างข้างต้น เป็นตัวอย่างของการมีส่วนร่วมแบบเปิด หรือพูดอีกอย่างหนึ่งได้ว่าเป็น Top-down decline เป็นการบริหารจัดการที่นำเอาเรื่องใหม่ ๆ เข้ามาร่วมจัดการ ไม่ว่าจะเป็น **ความร่วมมืออาสาสมัคร และการสื่อสารความรู้และความเข้าใจ รวมทั้งการแสดงความรับผิดชอบต่อส่วนรวมของปัจเจกบุคคล** (ความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้คนโดยส่วนตัว)

.....

15 พฤษภาคม พ.ศ. 2563